

MĀJTURĪBA UN TEHNOLOĢIJAS

1.-9.klasēm

**mācību priekšmeta programmas paraugs speciālās pamatizglītības
programmu īstenošanai izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības
traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem**

Daina Sičeva, Līga Vizla, Evija Zāģere

Mājturība un tehnoloģijas 1.-9.klasēm

Mācību priekšmeta programmas paraugs speciālās pamatizglītības programmu īstenošanai izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem
(izglītības programmas stundu plāna 1.variants)

Atbildīgā par izdevumu – Anita Falka

Ievads

Mācību priekšmeta “Mājturība un tehnoloģijas” ieteicamā programma (turpmāk – programma) veidota atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Valsts standarta pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmeta “Mājturība un tehnoloģijas” standartā izvirzītajiem galvenajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Programma ir veidota, lai īstenotu speciālās izglītības apguvi izglītojamajiem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem.

Programma ir speciālās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Katrs pedagogs var veidot savu mācību priekšmeta programmu vai konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, mācību metodes, izmantojamos mācību līdzekļus utt., piemērojot tos izglītojamo spējām un vajadzībām, iepriekš apgūtajām prasmēm un zināšanām, klases vai grupas skolēnu sastāvam, skolas materiālajai bāzei un mācību plānā atvēlētajam mājturības un tehnoloģiju stundu skaitam, saskaņojot to ar mācību programmām mājturībai pietuvinātos mācību priekšmetos: vizuālajā mākslā, sociālajās zinībās, matemātikā, dzimtajā valodā.

Mācību priekšmets integrē visu zināšanu un prasmju realizēšanos, lai izglītojamie ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem sekmīgāk iekļautos vidē – mājās, ģimenē, sociālās aprūpes centrā, sabiedrībā.

Mācību programma strukturēta pakāpēs, jo izglītojamo spējas mēdz būt dažādas un nav pielīdzināmas noteiktas klases kritērijiem. Nosacīti katrai pakāpei ir piemērotas noteiktas klašu grupas. Atbilstoši izglītojamā attīstības un veselības stāvoklim pedagogs pēc saviem ieskatiem pakāpi var noteikt individuāli, to nepiemērojot klasei.

Satura apgūšanas secību ir iespējams variēt atbilstoši skolēnu spējām. Skolēniem, kuru attīstības traucējumu izpausmes liedz apgūt programmā norādīto attiecīgajā klasē, var atkārtot un nostiprināt to mācību pakāpi vai daļu, kura ir atbilstoša viņu spējām.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

- Veikt izziņas procesu (uzmanības, uztveres, domāšanas, iztēles un atmiņas darbības), valodas, kustību un sociālās uzvedības traucējumu korekciju un kompensāciju;
- 1.-4.klasē veidot pašaprūpes prasmes visos dienas režīma posmos, iepazīstināt ar ģērbšanās un ēšanas kultūru, veicināt izglītojamo vajadzību pēc neatkarības no citu personu aprūpes pakalpojuma vai aprūpes, kuru veic cita persona.
- 5.-9.klasē veicināt mājturībā nepieciešamu praktisko darba prasmju attīstību, garīgo, fizisko un sociālo spēju attīstību, veidot priekšstatu un sapratni par dažādu darbu procesiem un estētiskajām vērtībām; attīstīt saskarsmes un sadarbības spējas, kā arī veicināt iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības attīstību;
- Izglītības programmas apguves papildus mācību gados veidot izpratni par cilvēka dzīves vides kvalitātes nosacījumiem un iespējām tās uzlabošanai, veicināt praktiskās rīcības un sociālās sadarbības prasmju attīstību, lai ikviens savu spēju robežās spētu piedalīties personīgās un kolektīvās mājturības plānošanā un organizēšanā, iesaistītos tehnoloģisko procesu īstenošanā un sabiedriski derīgā darbā, paaugstinot savu personīgo patstāvību, neatkarību un lietderīgi aizpildītu brīvo laiku.

Mācību priekšmeta uzdevumi

- Palīdzēt iepazīt savu ķermeni, apgūt prasmi patstāvīgi ēst, lietot tualeti, mazgāties, ģērbties, kārtot apģērbu, apavus citas savas mantas, klāt gultu, pamanīt un novērst nekārtību izskatā, apģērbā, tuvākajā apkārtnē;
- Gūt priekšstatu par sakoptu vidi, attīstīt prasmes savas darba un atpūtas vietas sakopšanā un uzturēšanā. Veidot priekšstatu un sapratni par darba procesiem un estētiskajām vērtībām;
- Gūt zināšanas un pilnveidot izpratni par personīgās mājturības būtību, struktūru un daudzpusību, attīstīt prasmes mājas darbu plānošanā un veikšanā;
- Apgūt prasmes strādāt ar dažādiem mājsaimniecības darbarīkiem, ierīcēm, materiāliem, pārtikas produktiem;
- Apgūt prasmes ievērojot darba drošības noteikumus un higiēnas prasības;
- Apgūt izstrādājumu izgatavošanas tehnoloģiju un kompozīcijas pamatus, uzdevumu izpildē īstenojot pašizpaušmi, pagatavot vienkāršus izstrādājumus;

- Veidot izpratni par veselīgu uzturu, attīstīt prasmi novērtēt pārtikas produktus un gatavot vienkāršus ēdienus pēc parauga, instrukcijām vai receptes;
- Gūt zināšanas par materiālās kultūras mantojumu;
- Veicināt iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un praktiskās darbības attīstību;
- Apzināties savas intereses un spējas, saskatīt mācību priekšmetā iegūtās pieredzes izmantošanas iespējas sadzīvē un brīvā laika organizēšanā;
- Veicināt atbildību par veikto darbu, attīstīt saskarsmes un sadarbības spējas, attīstīt prasmes novērtēt savu un citu izglītojamo darbu.

Mācību saturs

Mācību programmas saturs veidots, ievērojot izglītojamo ar speciālām vajadzībām izziņas procesu (uzmanības, uztveres, domāšanas, iztēles un atmiņas darbības) īpatnības. Mācību satura apgūvē galvenā uzmanība veltāma praktiskai darbībai, dažādojot darba veidus, metodes un paņēmienus, ņemot vērā izglītojamo spējas, prasmes, un attīstības līmeni un veselības stāvokli.

Izglītojamie 1.-4.klasē apgūst un pilnveido pašapkalpošanās prasmes tualetes lietošanā, ēšanā, ēdiena pasniegšanā, ķermeņa kopšanā, apģērba lietošanā, apģērba, telpu un trauku kopšanas elementu apgūvē.

5.-9.klasē izglītojamie apgūst elementāras prasmes sevis un savas apkārtnes uzturēšanā, veselīga uztura izvēlē un gatavošanā, iepazītas ar dažādiem rokdarbu tehnoloģiju elementiem, iepazīst dažādus materiālus, to izmantošanas iespējas, apgūst prasmes to apstrādēt, vingrinot un attīstot pirkstu muskulatūru, tādējādi veicinot domāšanu, valodu un runu.

Trijos izglītības programmas apgūves papildus mācību gados izglītojamie iepazīstas ar savas dzīves organizēšanas iespējām, turpina apgūt prasmes savas apkārtnes uzturēšanā, padziļināti iepazīstas ar dažādām rokdarbu tehnoloģijām un to izmantošanas iespējām mājāsaimniecībā, turpina apgūt praktisku pieredzi tekstilmateriālu apstrādē un lietu darināšanas tehnoloģiskā procesa īstenošanā, iepazīst materiālās kultūras mantojumu, paplašina zināšanas un prasmes veselīga uztura izvēlē un gatavošanā, iepazīstas ar dažādu profesiju darba elementiem, apgūst tos praktiskā darbībā reālās dzīves situācijās.

Mācību saturs tēmu izpratnei, izstrādājumu darināšanas tehnoloģisko procesu apgūvei un attieksmju veidošanai strukturēts vairākās sarežģītības pakāpēs un atspoguļo prasību pakāpeniskumu. Tomēr satura tēmu apgūšanas secību un intensitāti ir iespējams variēt, atbilstoši skolēnu spējām. Tēmas var savstarpēji kombinēt, lai to apgūve un nostiprināšana tuvinātos reālām dzīves situācijām.. Skolēni, kuru attīstības traucējumu izpausmes liedz apgūt programmas saturu attiecīgajā klasē, var atkārtot vai nostiprināt to mācību satura pakāpi, vai tās daļu, kura atbilst viņu spējām. Smago attīstības traucējumu dēļ daļa skolēnu nespēs apgūt mācību satura augstāko pakāpi daļas vai kādus konkrētus tematiskos blokus.

Mājturības un tehnoloģiju programmas mācību saturs nodrošina sabiedriskajai un personiskajai dzīvei nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apgūšanu.

Mācību satura apguves secība 1.-4. klasei

Ķermeņa higiēna

1. pakāpe ~ 1.-2. klase	2. pakāpe ~ 3.-4. klase
<ul style="list-style-type: none"> Galveno ķermeņa daļu nosaukumu (rokas, kājas, galva, seja, vēders u.tml.) atpazīšana Matu ķemmēšana Personīgo higiēnas piederumu atpazīšana (pēc nosaukuma, pēc krāsas, pēc atrašanās vietas, pēc marķējuma) Roku, sejas, kāju mazgāšana (ūdens atvēršana, jaukšana, aizvēršana un ziepēšanās ar ziepēm, ar šķidrajām ziepēm) Roku, sejas, kāju, pārējā ķermeņa slaucīšana savā dvielī Higiēniskās lūpu pomādes, roku krēma lietošana Aktīva piedalīšanās kabatlakata lietošanā (savlaicīga palīdzības meklēšana, izlietoto kabatlakatiņu izmešana, roku mazgāšana pēc patstāvīgas deguna kopšanas) Aktīva piedalīšanās sava ķermeņa, t.sk., matu, mutes dobuma, intīmo ķermeņa daļu mazgāšanā, susināšanā, žāvēšanā 	<ul style="list-style-type: none"> Ķermeņa daļu nosaukumu (elkoņi, ceļi, pēdas, pakausis, u.tml.) atpazīšana Aktīva, mērķtiecīga un pareiza piedalīšanās sava ķermeņa, t.sk., matu, mutes dobuma, intīmo ķermeņa daļu mazgāšanā, susināšanā, žāvēšanā (atbilstošu higiēnas priekšmetu un vielu sagatavošana, lietošana, kopšana un sakārtošana pēc higiēnas procedūras) Patstāvīga kabatlakata lietošana Aktīva iesaistīšanās savu nagu kopšanā (atbilstošu higiēnas priekšmetu un vielu sagatavošana, kopšana un sakārtošana pēc higiēnas procedūras, nagu tīrīšana) Roku, sejas un ķermeņa krēmu lietošana Elementāru ētikas normu ievērošana ķermeņa higiēnas procedūru laikā

Tualetes lietošana

1. pakāpe ~ 1.-2. klase	2. pakāpe ~ 3.-4. klase
<ul style="list-style-type: none"> Savlaicīga tualetes lietošana (prasīšanās, daļēji patstāvīgs tualetes apmeklējums) Apģērba atbrīvošana un sakārtošana pirms un pēc tualetes lietošanas Podiņa vai klozetpoda pareiza lietošana (vāka, sēdriņķa, roku balstu, skalojamās kastes lietošana) Higiēnas normu ievērošana (tualetes papīra atdalīšana, locīšana un lietošana pareizā virzienā, izmešana, roku mazgāšana ar ziepēm) Palīdzības lūgšana tualetes apmeklējuma nokavēšanas gadījumā 	<ul style="list-style-type: none"> Savlaicīgs un patstāvīgs tualetes apmeklējums Klozetpoda pareiza lietošana (tualetes sukas lietošana) Piemērota augstuma pisuāra lietošana (zēniem) Higiēnas normu ievērošana (tualetes papīra kvalitatīva lietošana pareizā virzienā, roku mazgāšana ar ziepēm) Rīcības modelis tualetes apmeklējuma nokavēšanas gadījumā Sieviešu/vīriešu tualetes simbolu diferencēšana Elementāru ētikas normu ievērošana tualetē

Apģērbs, apavi, ģērbšanās, apaušanās

1. pakāpe ~ 1.-2. klase	2. pakāpe ~ 3.-4. klase
<ul style="list-style-type: none"> • Dažādu apģērba gabalu novilkšana, uzvilšana (īsās, pusgarās zeķes, apakšveļas biksītes un krekliņi, T-krekli, šorti, bikses, svārki, sarafāni, vestes, cepures, šalles, dūraiņi, jakas, vējjakas, mēteļi) • Dažādu apavu uzvilšana, novilkšana (čības, sandales, kurpes un sporta apavi, gumijas zābaki) • Dažādu aizdaru lietošana (līpekļi, āķi, ātrslēdži, spiedpogas, siksnas, šalles) • Pirmās iemaņas jostu, pogu, aukliņu lietošanā • Apģērba kārtošana (uz krēsla, skapītī) • Apģērba uzvilšanas un novilkšanas secības apgūšana • Piedalīšanās apģērba locīšanā • Piedalīšanās sīkā personīgā apģērba mazgāšanā ar rokām, žaustā • Gumijas apavu mazgāšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Atsevišķu apģērba gabalu uzvilšana, novilkšana (zeķubikses, pirkstaiņi, kleitas, lakati un cepures ar auklām vai pogām) • Dažādu apavu uzvilšana, novilkšana (puszābaki, zābaki) • Dažādu aizdaru lietošana (jostas, pogas, aukliņas) • Patstāvīga apģērba uzvilšanas un novilkšanas secības ievērošana • Dažādu apģērba gabalu locīšana • Sīkā personīgā apģērba mazgāšana ar rokām, žaustā • Apavu žāvēšanas un kopšanas elementu apguve • Pirmās zināšanas un prasmes apstākļiem piemērota apģērba un apavu izvēlē

Ēšana un galda kultūra

1. pakāpe ~ 1.-2. klase	2. pakāpe ~ 3.-4. klase
<ul style="list-style-type: none"> • Dzeršana no krūzes, glāzes • Dažādas konsistences ēdiena ēšana ar karoti, dakšiņu (pareizs satvēriens, iesmelšana, karotes leņķis un līmenis, kumosa atdalīšana, uzduršana) no dažāda dziļuma traukiem • Sviestmaižu, pīrāgu ēšana • Papīra salvetes izmantošana • Tējas galda klāšana pēc parauga • Pārtikas produktu iesaiņošana vai izsaiņošana (piem., konfektes, cepumi, sviestmaizes) • Augļu un dārzeņu mazgāšana, mandarīnu, banānu un olu lobīšana pirms lietošanas • Auksta, silta šķidruma liešana no tējkannas, sulas krūzes, pakas • Cukura maisīšana • Galda nokopšana (tukšu, gandrīz tukšu trauku novākšana, drupaču 	<ul style="list-style-type: none"> • Dzeršana caur salmiņu • Mīkstu un vidēji cietu pārtikas produktu (banāns, gurķis, desa, ola, sviestmaize) griešana daļās, ripās uz dēlīša • Sviestmaižu, dārzeņu plates, augļu plates, vienkāršu salātu gatavošana • Brokastu/launaga galda klāšana pēc parauga. • Gandrīz pilnu, pilnu trauku pārvietošana • Šķidrumu saslaucīšana ar trauku lupatiņu • Pirmās prasmes trauku mazgāšanā, slaucīšanā, trauku lupatiņas mazgāšanā • Dažu modeļu tetrapaku (ar salmiņu, ar skrūvējamu korķi, ar paceļamu vāciņu) atvēršana • Cukura un citu birstošu vielu

ieslaucīšana šķīvī, trauku skalošana, grupēšana)	lietošana <ul style="list-style-type: none"> Uzvedības, higiēnas un drošības normas ēdot un gatavojot ēdienu
--	--

Telpu uzkopšana

1. pakāpe ~ 1.-2. klase	2. pakāpe ~ 3.-4. klase
<ul style="list-style-type: none"> Mācību piederumu un rotaļlietu kārtošana, Piedalīšanās rotaļlietu mazgāšanā, slaucīšanā, Tāfeles mazgāšana, slaucīšana, sūklīša mazgāšana, liekā šķidruma izspiešana no sūklīša Putekļu slaucīšana Savu atkritumu savākšana, izmešana Piedalīšanās savas gultas klāšanā Istabas augu laistīšana, lapu noslaucīšana 	<ul style="list-style-type: none"> Patstāvīga mācību piederumu un rotaļlietu kārtošana Rotaļlietu mazgāšana, slaucīšana Palodžu, galdu mazgāšana ar lupatiņu, pirmās prasmes liekā šķidruma izgriešanā no lupatiņas Pirmās prasmes grīdas slaucīšanā, telpaugu pārstādīšanā Pirmās prasmes lapu grābšanā, savākšanā, celiņu slaucīšanā, sniega stumšanā Atkritumu šķirošanas elementu apguve

Mācību saturs 5.-9.klasei

Darbs ar audumu

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Audumu šķirošana pēc dažādām pazīmēm (krāsa, biezums) • Auduma labā, kreisā puse • Audumu griešana taisnā līnijā • Auduma irdināšana • Pogu grupēšana (pēc izmēra, pēc krāsas, pēc piešūšanas veida) 	<ul style="list-style-type: none"> • Audumu materiāli • Audumu šķirošana pēc materiāliem (kokvilna, vilna, sintētika, lins) • Dažādu audumu pielietojuma veidi • Aplikēšana ar audumu (pēc parauga ar pedagoga palīdzību), auduma līmes lietošana • Lielu pogu piešūšana • Dažādu šujamo adatu, saspraužamo adatu, kniepadatu lietošana • Divu audumu sadiegšana • Cilpu dūriens, krustdūriens, šujmašīnas dūriens • Audumu griešana pēc vienkārša šablona • Auduma vīļu atārdīšana • Audumu lietošana dekupāžas tehnikā • Šujmašīnas uzstādīšana • Šūšana ar šujmašīnu (šūšanas uzsākšana, nobeigšana, taisnā vīle, pagriezīens, atpakaļgaita) • Šujmašīnas spoles uztīšana • Batikošanas tehnoloģijas elementu apguve 	<ul style="list-style-type: none"> • Sīku auduma detaļu piegriešana ar šķērēm • Atbilstošu pogu un piešūšanas veidu izvēle • Auduma aplikāciju piediegšana, piešūšana • Lielu detaļu sašūšana ar rokām • Izstrādājumu rotāšana pēc izvēles • Šūšana ar šujmašīnu (diega ievēršana, dūriena izmēru maiņa, dūrienu maiņa, zig-zag, overloks, apakšējā diega nomaiņa, diegu sasiešana)

Darbs ar aukliņām, diegiem, dziju

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Dažādi diegu, dziju un aukliņu veidi • Diegu un dziju sadalīšana noteikta garuma gabalos raujot, griežot • Vienkāršu adījumu ārdīšana • Dzijas, diegu, auklu tīšana ap priekšmetu • Aukliņu vēršana trafaretos • Diega ievēršana adatā ar lielu aci • Pamatdūriens, pārmalu dūriens 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārskats par dažādiem dziju, diegu un aukliņu izmantošanas veidiem • Dzijas sagatavošana mazgāšanai ar rokām un mazgāšanas tehnoloģija • Kamolu veidošana (tīšana, pārdalīšana) • Aukliņu vīšana no 2-4 pavedieniem • Dažādu mezglu veidošana • Dzijas pušķi, bumbuļi, bārkstis • Dziju kolāžas dažādās tehnikās • Gobelēna tehnikas pamati • Adāmadatu un tamboradatu lietošanas pamati • Tamborēta pīnīte (gaisa cilpiņas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zināšanu nostiprināšana par dzijas izmantošanas veidiem • Pīšana ar 3-4 pavedieniem • Adīšanas tehnoloģijas elementu apguve • Tamborēšanas tehnoloģijas elementu apguve • Aušanas tehnoloģijas elementu apguve • Izšūšanas tehnoloģijas elementu apguve • Mezglošanas tehnoloģijas (Makrame) elementu apguve • Filcēšanas tehnoloģijas elementu apguve • Rokdarbu tehnoloģiju pielietošanas iespējas apģērba un mājas tekstiliju labošanā, atsvaidzināšanā, rotāšanā, izgatavošanā

Darbs ar dabas materiāliem

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Pārtikas apstrādes pārpalikumos sastopamo dabas materiālu vākšana (sēkliņas, miziņas, zvīņas, lapiņas, čaumalas) • Iegūto materiālu sagatavošana uzglabāšanai 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolāžu un kompozīciju, vītņu, vainagu un kreļļu gatavošana no pārtikā sastopamiem dabas materiāliem pēc parauga un norādījumiem 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolāžu un kompozīciju, vītņu, vainagu un kreļļu gatavošana no pārtikā sastopamiem dabas materiāliem pēc skolēna izdomas

Darbs ar ādu

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Ādas plēšana • Plēstas ādas aplikācijas • Ādas griešana 	<ul style="list-style-type: none"> • Grieztas ādas aplikācijas • Priekšmetu dekorēšana ar ādu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienkāršu priekšmetu pagatavošana no ādas

Māja, mājas rotāšana

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Telpas mājās, skolā, to funkcijas un specifiskais iekārtojums • Virtuves ierīces un iekārtojums; • Praktiska dažādu telpu un virsmu rotāšana ar gataviem izstrādājumiem 	<ul style="list-style-type: none"> • Telpas iekārtojums (piemērotība funkcijai, vecumam, augumam, ērtībām) • Rotājumu atbilstība telpai, gadalaikam, svētkiem • Rotājumu piestiprināšanas veidi un paņēmieni • Mājas tekstilijas • Galda karte, tās nozīme, izgatavošana un izvietošana • Kārtības un tīrības loma mājas estētikā 	<ul style="list-style-type: none"> • Telpu iekārtojuma veidi (personīgās telpas, publiskās, koplietošanas telpas) • Telpu rotājumu stili, (tautiskais, modernais u.c.) • Dizaina priekšmeti • Papīra salvešu locīšana

Telpu uzkopšana

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Telpu uzkopšanas veidi (ikdienas, iknedēļas darbi, slaucīšana, mazgāšana u.c.) • Telpu uzkopšanas darbarīki (birstes, sukas, lupatas, trauki) • Putekļu noslaucīšana no augu lapām • Putekļu slaucīšana no 	<ul style="list-style-type: none"> • Grīdas slaucīšana (koridors, kāpņu telpa) • Grīdas mazgāšana (koridors, kāpņu telpa) • Grīdas mazgāšanas līdzekļi • Gružu savākšana uz lāpstīņas un to izbēršana • Telpaugu pārstādīšana • Grieztu ziedu kopšana • Putekļu slaucīšana ar 	<ul style="list-style-type: none"> • Grīdas slaucīšana (ar priekšmetu pārvietošanu) • Grīdas mazgāšana (kāpņu telpa) • Grīdas mazgāšana (ar priekšmetu pārvietošanu) • Putekļu sūcējs, tā sagatavošana darbam (pareizu birstu izvēle,

brīvas virsmas <ul style="list-style-type: none"> • Lupatas skalošana, izgriešana • Spoguļu tīrīšana • Telpu vēdināšana • Telpaugu apliešana, • Telpu, skapju kārtošana (priekšmetu novietošana paredzētajās vietās, vienādu priekšmetu grupēšana) • Sadzīves atkritumi, to šķirošana 	priekšmetu pārvietošanu <ul style="list-style-type: none"> • Putekļu sūcējs, tā sagatavošana darbam (ieslēgšana, izslēgšana, vada satīšana) • Brīvas virsmas kopšana ar putekļu sūcēju • Mēbeļu un sienu kopšanas līdzekļi • Sienu kopšana • Mēbeļu kopšana • Telpu, skapju kārtošana (priekšmetu grupēšana pēc nosaukumiem, pēc izmēriem, savietošana ciešās grupās citu citā, citu virs cita, rindās) 	izjaukšana, salikšana, iztīrīšana) <ul style="list-style-type: none"> • Grīdu, paklāju un mīksto mēbeļu kopšana ar putekļu sūcēju • Tautainu, grūti kopjamu virsmu tīrīšana • Logu tīrīšana
---	---	--

Apģērbs un apavi

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Apģērbs, tā veidi (skolas, mājas, sporta, svētku, guļamtērps) • Apģērba izvēle atbilstoši laika apstākļiem, dzimumam, vecumam • Apģērba kopšana (ar suku, ar rullīti) • Apavu veidi (mājas, ielas), to aizdares • Apavu izvēle atbilstoši laika apstākļiem un vietai • Apavu žāvēšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Apģērba kultūra (tīrs/netīrs, atbilstošs apstākļiem) • Apģērba kopšana • Apzīmējumi apģērba kopšanai • Apģērba glabāšana (locīšana, kārtošana plauktos, uz krēsla, uz pakaramā) • Apģērba šķirošana pēc krāsas intensitātes (gaiša, tumša, krāsaina), pēc materiāla (kokvilna, vilna, sintētika) • Apģērba mazgāšanas tehnoloģijas (ar rokām, ar veļas mašīnu) • Apģērba mazgāšanas piederumi un līdzekļi • Apģērba gludināšana (vienkāršas formas) • Gludeklis (ieslēgšana, izslēgšana, ūdens tvertnes uzpildīšana) • Gludināmā dēļa 	<ul style="list-style-type: none"> • Apģērba kultūra (mode, stils, rotas, aksesuāri) • Apģērba labošana (ieplīsuma sašūšana, lāpīšana, cilpiņas piešūšana u.c.) • Apģērba gludināšana (sarežģītas formas) • Gludeklis (piemērotu iestatījumu izvēle)

	transformēšana <ul style="list-style-type: none"> • Apavu veidi (ādas, gumijas, auduma u.c) • Apavu kopšana, kopšanas līdzekļi 	
--	--	--

Veļa

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Veļas veidi (baltā, krāsainā) • Veļas šķirošana pēc krāsas • veļas un apģērba sagatavošana mazgāšanai (izvēšana uz kreiso pusi, kabatu, stūrīšu iztukšošana) • Veļas ielikšana, izņemšana no veļas mašīnas • Veļas žāvēšanas veidi un piederumi • Žāvēšanas statīva lietošana • Veļas izžaušana, noņemšana no statīva, salocīšana uz 1/2 • Dvieļu nomainīšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Veļas veidi (baltā, krāsainā, tumšā apakšveļa, gultas veļa) • Veļas mazgāšana, mazgāšanas piederumi un līdzekļi • Veļas mašīna • Veļas mazgāšanas programmas iestatīšana pēc skolotāja norādes • Veļas locīšana 4 daļās (2 varianti) • Gludinātas veļas šķirošana pēc marķējuma • Gultas veļas noņemšana • Gultas klāšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Pareizas veļas mazgāšanas programmas izvēle (atbilstoši veļas veidam) • Sarežģītas un liela izmēra veļas gludināšana un locīšana • Gultas veļas uzvilšana

Galda klāšana un galda kultūra

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Galda klāšana (trauku un galda piederumu izvietošana pēc parauga, izvēle atbilstoši pasniedzamajam ēdienam) • Saskarsmes kultūra pie galda (ēdina pasniegšana, paņemšana, 	<ul style="list-style-type: none"> • Galda klāšana dažādām ikdienas ēdienreizēm (pareizu trauku un galda piederumu izvēle, to izvietošana atbilstoši etiķetei) • Estētiska maltītes baudīšana (glītas pozas, pareiza dakšiņas lietošana) • Saskarsmes kultūra pie 	<ul style="list-style-type: none"> • Galda klāšana dažādām svētku reizēm (pareizu trauku un galda piederumu izvēle, to izvietošana atbilstoši etiķetei, galda rotāšana) • Estētiska maltītes baudīšana (pareiza naža un dakšiņas lietošana)

palūgšana, pateikšanās); <ul style="list-style-type: none"> • Estētiska maltītes baudīšana (ēšana ar sakļautām lūpām, karotes un papīra salvetes lietošana) • Novāc savus netīros traukus 	galda (labas ēstgribas novēlēšana, ēdienreizes vienlaicīga uzsākšana, pabeigšana)	<ul style="list-style-type: none"> • Saskarsmes kultūra pie galda (maltītes pasniegšana, piedāvāšana)
---	---	---

Uzturs

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Pārtikas produktu veidi, grupas, izcelsme, ieguves veidi, savvaļas produkti; • Garšvielas (sāls, cukurs, pipari) • Dzērieni (ūdens, sula, tēja, ievārījuma dzērieni) • Produktu uzglabāšanas vietas, veidi, paņēmieni • Svaigs, cepts, vārīts, žāvēts, bojāts ēdiens 	<ul style="list-style-type: none"> • Veselīgs uzturs: veselīga uztura piramīda • Ēdienreizes • Tradicionālie ēdienu pagatavošanas veidi, tradicionālās produktu apstrādes tehnoloģijas, • Garšvielas , garšaugi • Dzērieni (sulas, tējas, kakao, kvass, piens, ķīselis) • Produktu uzglabāšanas vietas, veidi, paņēmieni, aptuvenas temperatūras, trauki, derīguma termiņi. • Produktu bojāšanās veidi (saskābšana, sakalšana, sapelēšana, sapūšana), to atpazīšana • Veikto un veicamo darbību secības atainošana, reģistrēšana, algoritmu veidošana (ar piktogrammām u.c., to „lasīšana” 	<ul style="list-style-type: none"> • Veselīgs uzturs: ieteicami un kaitīgi pārtikas produktu apstrādes un uzglabāšanas veidi, lietošanas paradumi • Produktu uzglabāšanas temperatūras, derīguma termiņi • Tradicionālie svētku ēdieni • Ēdienu dekorēšana svētkiem • Prasme orientēties spējām piemērotu darba algoritmu un recepšu informācijā • Veicamo darbību secības plānošana, reģistrēšana, algoritmu veidošana (ar piktogrammām u.c.), to „lasīšana” izvirzītā mērķa sasniegšanai

Ēdiena pagatavošana

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Virtuves trauki, piederumi un darbarīki 	<ul style="list-style-type: none"> • Iesaiņojumu atvēršana: piena, krējuma pakas, 	<ul style="list-style-type: none"> • Iesaiņojumu atvēršana, konservu kārbas

<ul style="list-style-type: none"> • Iesaiņojumu atvēršana (pudeles, papīra pakas) • Produktu liešana, grābšana un bēšana ar karoti, sijāšana • Pārtikas produktu apstrādes un ēst gatavošanas tehnoloģijas (maisīšana, spraušana uz kociņa, mīkstu un vidēji cietu produktu griešana ripās, šķēlēs, rīvēšana, garenu dārzeņu mizošana) • Vienkāršu ēdienu gatavošana (sviestmaizes, grauzdiņi, salāti, aplejamās zupas, biezputras) • Tējas, sulas un ievārījuma dzērienu gatavošana 	<p>glāzītes, papīra un plastikāta pakas, maisiņi, pudeles, burkas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktu pārliešana caur piltuvi, bēšana no pakas, kaisīšana ar pirkstiem, ar karoti, naža galu, mīklas dozēta liešana uz pannas • Pārtikas produktu apstrādes un ēst gatavošanas tehnoloģijas : apaļu dārzeņu mizošana, cietu produktu rīvēšana, griešana dažādās formās, kapāšana, kulšana, malšana, līdzvērtīgu porciju veidošana, cepšana, panēšana, apgrozīšana, vārīšana, atsildīšana, mehāniska sulas izspiešana, putu nosmelšana, bumbiņu virpināšana, • Līdzdalība sarežģītu ēdinu pagatavošanā (produktu vārīšana, cepšana, ievārījumu, biezputru vienkāršu konditorijas izstrādājumu gatavošana) • Kakao un ķīseļu gatavošana • Veikto un veicamo darbību secības atainošana, reģistrēšana, algoritmu veidošana (ar piktogrammām u.c., to „lasīšana” 	<p>atvēršana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šķidrumu liešana no katla šaurā tilpnē, no krūzes krūzē, karstu šķidrumu liešana krūzē, šķīvī, • Pārtikas produktu apstrādes un ēdiena gatavošanas tehnoloģijas: putošana ar mehāniskajām ierīcēm, svaigas gaļas griešana, klapēšana ar āmuriņu, zivju tīrīšana, ķidāšana, kartupeļu nokāšana • Līdzdalība sarežģītu ēdinu pagatavošanā: konservēšanā, zupu gatavošanā, konditorijas izstrādājumu gatavošanā • Veicamo darbību secības plānošana, reģistrēšana, algoritmu veidošana (ar piktogrammām u.c.), to „lasīšana” izvirzītā mērķa sasniegšanai
--	---	--

Darbs ar mājturības elektroierīcēm

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Elektriskās ūdens kannas lietošana un kopšana • Grauzdīņu tostera lietošana un kopšana • Kafijas dzirnaviņu lietošana un kopšana • Gludekļa lietošanas praktikums 	<ul style="list-style-type: none"> • Ledusskapja lietošana un kopšana • Garaiņu nosūcēja lietošana un kopšana • Miksera, blendera lietošana un kopšana • Karstmaizīšu tosteru un vafeļu pannas lietošana un kopšana • Mikroviļņu krāsns lietošana un kopšana • Gludekļa lietošana un kopšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Sulu spiedes lietošana un kopšana • Virtuves kombaina lietošana un kopšana • Elektropavarda lietošana un kopšana, • Elektriskās cepeškrāsns lietošana un kopšana • Elektriskās šujmašīnas lietošana un kopšana • Putekļu sūcēja lietošana un kopšana • Veļas mašīnas lietošana un kopšana

Higiēna mājturībā

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Darba apģērbs, matu sakārtojums ēst gatavošanas laikā • Speciālā apģērba (priekšautu, lakatu) noģērbšana, glabāšana • Roku mazgāšana (paņēmienu, ķīmiskie līdzekļi) • Klepošanas, šķaudīšanas paņēmienu ēst gatavošanas nodarbību laikā, rīcība pēc klepošanas, šķaudīšanas • Trauku mazgāšanas piederumi un ķīmiskie līdzekļi • Trauku mazgāšana, skalošana (šķīvēji, karotes, dakšiņas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nagu tīrīšana, personīgie higiēnas piederumi un ķīmiskie līdzekļi, to kopšana, uzglabāšana; • Rīcība pēc deguna šņaukšanas mājturības stundās, • Speciālā apģērba (priekšautu, lakatu) uzģērbšana, uzglabāšana, nomaiņa; • Trauku un virtuves piederumu kopšanas, lietošanas un uzglabāšanas higiēnas prasības; • Trauku mazgāšana (krūžu, glāžu, bļodu, katlu, nažu, pudeļu un vāžu mazgāšanas piederumi un tehnoloģija) • Pārtikas lietošanas, t.sk., termoapstrādes, 	<ul style="list-style-type: none"> • Katlu, piedegumu tīrīšanas līdzekļi un tehnoloģija • Pārtikas produktu lietošanas, t. skaitā termoapstrādes, uzglabāšanas higiēnas normas

	smalcināšanas, uzglabāšanas, nogaršošanas higiēnas normas	
--	--	--

Darba drošība

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> Gājēju ceļu satiksmes noteikumi (drošs ceļš uz tuvējo veikalu, tirgu) Karstā un aukstā ūdens jaukšana Sadzīves ķīmijas lietošanas drošības noteikumi Stikla priekšmetu lietošana Elektrodrošība (vispārēji) un gludekļa, elektriskās tējkannas, tostera lietošanas un kopšanas drošības noteikumi Darba drošība darbā ar asiem un smailiem priekšmetiem Darbs ar karstiem priekšmetiem, karstām Slidenas virsmas Pirmā palīdzība, rīcība nelaimes gadījumā (saukšana palīgā) 	<ul style="list-style-type: none"> Stikla priekšmetu kopšana un stikla lausku savākšana; Sadzīves ķīmijas lietošanas un uzglabāšanas drošības noteikumi; Elektrodrošība (vispārēji) un sadzīves elektroierīču lietošanas un kopšanas drošības noteikumi par katru ierīci atsevišķi Darbs ar karstiem priekšmetiem, karstām vai kodīgām vielām Pirmā palīdzība, rīcība nelaimes gadījumā (ķīmisks apdegums, termoapdegums, kritiens, asiņojoša brūce) Redzes un stājas higiēna (pareizs apgaismojums, pozas) 	<ul style="list-style-type: none"> Drošība pie atklātas uguns Pirmā palīdzība, rīcība nelaimes gadījumā (ķīmisks apdegums, termisks apdegums, kritiens, asiņojoša brūce, elektrotrauma, durta brūce)

Mēri un jēdzieni mājturībā

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> Tilpuma mēri un jēdzieni: pilns, tukšs, puse, kaudzīte, čupiņa, šķipsniņa, sauja, glāze Masas mēri un jēdzieni: viegls, smags, svāri Laika mēri un jēdzieni: 	<ul style="list-style-type: none"> Tilpuma mēri: lits= 1L, pus litrs= 1/2L, 3L, tējkarote, deserta karote, ēdamkarote, naža gals, spainis, burkas Masas mēri un jēdzieni: 	<ul style="list-style-type: none"> Mēri un jēdzieni receptēs, to nozīme Mērglāzes, mērkarotes, pulkstenis, termometrs, garuma mērinstrumenti Masas mēri un jēdzieni: grams, gramu un

<p>ilgi, ilgāk, gaidīt, steigties</p> <ul style="list-style-type: none"> • Temperatūras mēri un jēdzieni: auksts, silts, karsts, aukstāks, karstāks • Garuma mēri un jēdzieni: īss, garš, īsāks, garāks • Mēru salīdzināšana • Citi jēdzieni: vēl, jau, pietiek, par daudz, par maz, tik pat, vēlreiz, augšā, lejā, sākums, beigas, vidus 	<p>dažādi svaru veidi, kilograms, 100g, 200g utt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laika mēri un jēdzieni: minūte, stunda, ½ stunda, taimeris • Temperatūras mēri un jēdzieni: sasalis, atkusis, verdošs/vārošs, remdens, vēss, atdzisis, uzvārīt • Garuma mēri un jēdzieni: cm, m • Mērīšana, mēru salīdzināšana • Naudas mēri un jēdzieni: eiro, cents • Citi jēdzieni: 2x, 3x, dubulti, uz pusēm, pa labi, pa kreisi, virs, virsū, pāri, zem, aiz, vakar, rīt 	<p>kilogramu dažādās pierakstu formas: ½kg=500g=0,500kg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilpumu un masu attiecību tabulas • Temperatūras mēri un jēdzieni: grādi • Garuma mēri un jēdzieni: mm, sprīdis • Mērīšana, mēru salīdzināšana, satilpināšana, summēšana • Citi jēdzieni: 2x uz pusēm, ¼, 1/3, taisns leņķis, diena, mēnesis, gads, nedēļa, datums
---	---	--

Iepirkšanās

1. pakāpe ~ 5. klase	2. pakāpe ~ 6.-9. klase	3. pakāpe ~ papildus mācību gadi izglītības programmas apguvei
<ul style="list-style-type: none"> • Veikals, tirgus • Ceļš uz tuvāko veikalu, tirgu • Pārtikas produktu veidi, grupas • Nepārtikas preču (apavu, apģērbu, saimniecības preču u.c) veikali un/vai nodaļas • Pārtikas produktu iesaiņojumi, nosaukumi 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikalu un veikala nodaļu veidi • Iepirkumu saraksta (PIC) sastādīšana • Pārtikas produktu grupas, informācija uz iesaiņojuma (tilpums, masa, tauku procents, cena, derīguma termiņš, piedevas) • Produktu kvalitātes izvērtēšana, produktu atlasīšana pašapkalpošanās veikalā, iepirkuma savietošana maisiņos • Produktu svēršana pašapkalpes veikalā uz kodu svariem • Produktu izvietošana uzglabāšanai piemērotās vietās 	<ul style="list-style-type: none"> • Iepirkumu saraksta (rakstiska) sastādīšana, aptuveno izmaksu aprēķināšana, to salīdzināšana ar pirktspēju, prioritāšu noteikšana, • Cena • Masa • Cenu saistība ar iesaiņoto tilpumu, masu, cenu par kilogramu, cenu salīdzināšana, cenu par kilogramu salīdzināšana, • Atlaižu, komercijas triki • Patstāvīga iepirkšanās pašapkalpošanās veikalā (norēķināšanās pie kases -pareizas

	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva līdzdalība visos iepirkšanās posmos 	<p>summas atlasīšana, čeka un atlikuma sagaidīšana)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palīdzības meklēšana (norādes, saruna ar veikala darbinieku), • Iepirkšanās pie letes, • Kases čeks kā dokuments, informācija uz kases čeka
--	--	---

Darba elementu apguves mācību saturs izglītības programmas apguves papildus mācību gados

Virtuves strādnieka darba elementu apguve

1. Skolēnu saskaitīšana pa klasēm un atbilstošā skaita ierakstīšana tabulā
2. Skolēnu skaita ierakstīšana norāžu zīmēs
3. Norāžu zīmju izvietošana uz galdiem
4. Šķīvju un galda piederumu atnešana
5. Nepieciešamā skaita šķīvju, maizes u. c. saskaitīšana
6. Galda piederumu novietošana pie šķīvjiem
7. Dzēriena glāžu izvietošana uz galdiem
8. Šķīvju izvietošana uz galdiem
9. Maizes šķīvju nolikšana uz galdiem
10. Krēslu izvietošana pie galdiem
11. Netīro trauku novākšana no galdiem
12. Trauku lupatiņas izskalošana un izgriešana
13. Galdu noslaucīšana

Veļas mazgātāja darba elementu apguve

1. Netīrās veļas savākšana pa klasēm
2. Veļas šķirošana pēc krāsas un/vai marķējuma
3. Veļas ievietošana veļas mazgājamā mašīnā
4. Pulvera iebēršana
5. Vajadzīgās programmas izvēle un uzstādīšana
6. Veļas izņemšana no veļas mazgājamās mašīnas
7. Veļas žāvētāja salikšana un izjaukšana
8. Veļas izžaušana
9. Taisnas formas veļas gludināšana
10. Sarežģītas veļas gludināšana
11. Taisnas formas veļas salocīšana
12. Sarežģītas formas veļas salocīšana
13. Gludināmā dēļa salikšana un izjaukšana
14. Tīrās veļas iznēsāšana pa klasēm

Sētnieka darba elementu apguve

1. Lapu grābšana ar grābekli
2. Lapu savākšana maisos
3. Celiņu slaucīšana
4. Celiņu attīrīšana no sniega
5. Celiņu nokaisīšana ar smiltīm
6. Puķu dobjū uzrakšana
7. Puķu dēstu iestādīšana
8. Puķu ravēšana
9. Puķu apliešana

Skolas dežuranta darba elementu apguve

1. Atslēgu izsniegšana un nolikšana vietās
2. Skolas ārdurvju atvēršana nospiežot speciālu pogu
3. Skolas durvju atslēgšana un aizslēgšana
4. Zvana iezvanīšana uz mācību stundu un starpbrīdi
5. Atkritumu šķirošana pa atbilstošiem konteineriem - papīrs, stikls, plastmasa
6. Apavu plauktu iztīrīšana un sakārtošana
7. Higiēnas piederumu iznēsāšana pa klasēm

Aukles palīga darba elementu apguve

1. Palīdzības sniegšana bērniem ģērbjoties (pogu, rāvējslēdzēju aiztaisīšana, apavu auklu aizsīšana u.c.)
2. Palīdzības sniegšana bērniem veicot higiēnas procedūras (mutes, roku mazgāšana, zobu tīrīšana)
3. Palīdzības sniegšana pastaigu laikā (ratiņkrēsli stumšana, mazāko bērnu vešana pie rokas u.c.)

Apkopēja palīga darba elementu apguve

1. Putekļu slaucīšana
2. Skolas telpu (zāles, klašu, koridoru, kāpņu) slaucīšana un mazgāšana
3. Atkritumu iznešana (papīrgroza iztīrīšana, maisiņa nomainīšana, atkritumu šķirošana)
4. Telpaugu kopšana
5. Grīdas, mīksto grīdas segumu, mēbeļu tīrīšana ar putekļusūcēju
6. Putekļusūcēja iztīrīšana, maisiņa nomainīšana

Mācību līdzekļi un metodes

Mācību literatūra:

- mācību grāmatas,
- uzziņu literatūra: mājturības un tehnoloģiju rokasgrāmatas, rokdarbu grāmatas un pavārgrāmatas bērniem, uzturlīdzekļu ķīmiskā sastāva tabulas, tilpuma un masas mērvienību tabulas, populārzinātniskie žurnāli un citi preses izdevumi, kuros ietverta mācību priekšmetam aktuāla informācija,
- periodiskie izdevumi,
- interneta resursi.

Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas:

- uzskates līdzekļi: tabulas, plakāti, attēli, piktogrammas, skaidra nauda u. tml.,
- tehniskie līdzekļi un iekārtas: liels spogulis pilnam augumam, dažādas mājsaimniecības un personīgās higiēnas iekārtas un ierīces – ledusskapis, plīts, mikseris, izlietne, duškabīne u.c.; mērinstrumenti masas, tilpuma, garuma mērīšanai; piederumi ēdienu gatavošanai un galda klāšanai; darba aizsardzības līdzekļi; piederumi drošībai un uzkopšanas darbiem; piederumi apģērba labošanai un kopšanai; materiāli un darbarīki rokdarbiem; pēc iespējām un vajadzības augstāk minēto tehnisko līdzekļu un iekārtu kompensējošie un atbalstošie pielāgojumi personām ar izteiktiem kustību un maņu traucējumiem; palīgmateriāli darbu eksponēšanai - rāmji, līmlentes, knaibles u. c.
- personīgās higiēnas piederumi: ķemmes, vienreiz lietojamie kabatlakatiņi, zobu suku un glāzītes mutes dobuma kopšanai, mazgāšanās sūklīši, dvieļi, piederumi nagu kopšanai.

Vielas:

- pārtikas produkti, garšvielas, tējas,
- sadzīves ķīmija telpu, trauku, apģērba un veļas kopšanai, dažādu rokdarbu tehnoloģiju īstenošanai, ķermeņa, t.sk. mutes dobuma un roku kopšanai. pirmās palīdzības aptieciņa.

Mācību metodes

Izglītojamajiem ar vidēji smagiem, smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem, mājturības un tehnoloģiju mācību priekšmeta satura apguvē vadošās mācību metodes ir tiešās uztveres metodes: paraugdarbības

demonstrēšana, treniņdarbība, praktiskais darbs ar pedagoga fizisku vai mutiski aprakstošu atbalstu, patstāvīgs praktiskais darbs.

Pielietojamas arī pārrunu, problēmu-meklējumu metodes, novērojumi un eksperimenti, mācību ekskursijas, vizualizēšana, darbs ar attēliem, shēmām, tabulām, simboliem, didaktiskajām spēlēm, mācību filmu demonstrējumi, izglītojošas datorspēles, simulētu darbību un lomu spēles u.c. metodes.

Lai nodrošinātu veiksmīgu mācību satura apguvi, prasmju un zināšanu nostiprināšanu, lielu uzmanību jāvelta izglītojamo ārpusstundu aktivitātēm visos dienas režīma posmos, sadarbībai ar vecākiem vai ar personām, kas tos aizvieto, ar internāta pedagogiem, ar skolas tehniskajiem darbiniekiem.

Mācību sasniegumu vērtēšana

Mācību procesā sasniedzamais rezultāts tieši izriet no programmas mērķiem, uzdevumiem un satura.

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmienu. Vērtēšana ir veicama dažādos mācību procesa posmos.

Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai īstenotu prasību atklātības un skaidrības, pozitīvo sasniegumu summēšanas, vērtēšanas regularitātes principu un vērtējuma atbilstības principu izglītojamā attīstības traucējumu veidam, viņa spējām un veselības stāvoklim. Mācību sasniegumu vērtēšanā izmanto mutiskus un praktiskus pārbaudes darbus, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu. Tiek vērtēta arī izglītojamā attieksme pret mācību darbu.

Vērtēšanas mērķis ir pārliecināties par izglītojamā iegūtajām zināšanām, prasmēm, iemaņām, attieksmēm un mācību sasniegumu attīstības dinamiku.

Mācību sasniegumu vērtēšanā galveno uzmanību jāpievērš skolēna attīstības dinamikai, attieksmei pret aktivitātēm mācību stundās.

Ievadvērtēšana – izglītojamā spēju un sagatavotības līmeņa aktīvam darbam noteikšana individuālā izglītības plāna sastādīšanai, notiek katra mācību gada sākumā.

Kārtējā vērtēšana – aprakstošā formā vai norādes par noteiktu vērtēšanas kritēriju izpildi skolēnu mācību sasniegumu uzskaites dokumentos (klases žurnālā, e-klases žurnālā), vienu reizi mēnesī.

Noslēguma vērtēšana – aprakstošā formā mācību gada nobeigumā skolēnu liecībās.

Ar izglītojamā mācību sasniegumiem regulāri iepazīstina vecākus vai aizbildņus (pārrunas, darbības demonstrēšana, informācijas sniegšana).

Skolēna sasniegumus nosaka skolotājs balstoties uz katra izglītojamā individuālajā izglītības plānā noteiktajiem uzdevumiem.

Vēlams vērtēšanā iegūtos rezultātus dokumentē izglītojamā attīstības dinamikas izpētes burtnīcā trīs reizes mācību gadā (IX, XII, V), pie tam izglītības programmas apguves papildu mācību gados dažādu profesiju elementu apguves un patstāvības līmeni reģistrē darba prasmju un iemaņu veidošanās dinamikas uzskaites burtnīcās divas reizes gadā (XII, V), aizpildot iepriekš izvirzīto standartizēto kritēriju tabulas un veicot empīrisku datu apstrādi.